

Personajele nu se întorc acasă, cum ni s-ar părea firesc, potrivit expresiei binecunoscute. Ele se întorc „de acasă” și se duc Dumnezeu știe unde...unde văd cu ochii, pentru că, nu-i așa, contrar emisiunii binecunoscute, NU acasă e cel mai bine, pentru mulți din adolescenții și tinerii care-și caută încă drumul în viață... „Acasă” însemnând uneori chiar țara...

Nu e un mare spectacol acesta, dar e un spectacol extrem de cinstit, de „cu program,” cu scop nemărturisit dar limpede, este jucat cu suflet și emană o inexplicabilă energie pozitivă, deci e un câștig incontestabil...

P.S. Conducerea teatrului a organizat, după spectacol, pe lângă tradiționalul cocteil, foarte bine pus la punct de altfel, și o miniconferință de presă, prezentându-le invitaților – intelectualii arădeni – pe rând, oaspeții veniți din alte orașe și oferindu-ne tuturor un mic concert al unui cvartet al Liceului de Muzică. A fost o seară plăcută, deci se cuvine să-i felicităm pe cei doi organizatori: Laurian Oniga și Ovidiu Cornea. Și să așteptăm foarte curând alte două premiere, cât se poate de interesante, din ambițiosul Program teatral.

Teatrul „Ioan Slavici” Arad – Întoarcerea de acasă și EURI de Ștefan Caraman și Alina Nelega. Regia artistică: Ștefan Iordănescu. Scenografia: Doru Păcurar. Muzica: Ildiko Fogarassy. Light design: îng. Lucian Moga Cu: Carmen Vlaga, Mariana Tofan Arcereanu, Angela Petrean, Carmen Butariu. Data premierei : 12 ian. 2006

Ce vise poate ascunde o rochie neagră cu buline mici albe ?

De la preluarea directoratului Teatrului „Ioan Slavici” din Arad (decembrie 2005), regizorul Laurian Oniga ne-a invitat la cea de-a doua premieră, în mai puțin de-o lună, semn că instituția s-a pus pe muncă. Este vorba de un spectacol tot la Sala Studio, un spectacol mai special, a cărui poveste merită povestită...

Spectacolul intitulat **Poduri peste timp** nu este doar unul ce pleacă de la dramatizarea romanului *Podurile din Madison County* al scriitorului-fotograf Robert James Waller, cel care și-a câștigat notorietatea mai ales datorită filmului omonim, în care jucau doi monștri sacri ai cinematografului americane: Meryl Streep și Clint Eastwood, ci și unul care pleacă de la destinele reale ale celor doi actori, interpretării rolurilor principale: Irene Flamann și Ion Costea.

Irene Flamann, mulți ani actriță a Teatrului Național din Timișoara, trăiește de câțiva ani în Germania, la fiica ei. Tot acolo s-a stabilit, de puțină vreme, și regizoarea Alexandra Gandi. Dacă două artiste românce se întâlnesc în Germania, mi se pare firesc să pună la cale un spectacol sau orice alt proiect artistic. Zis și făcut. Alexandra a dramatizat romanul (și a făcut-o cu talent) și a căutat un teatru dornic să găzduiască spectacolul. Mai rămânea de căutat partenerul Irenei, lucru deloc simplu, dacă ne gândim la subiectul piesei. Întâmplarea a făcut (dar ce spun eu întâmplarea, când aici a lucrat destinul !) ca la întâlnirea de 40 de ani de la absolvirea facultății, Irene să stea la masa festivă alături de colegul ei de an, actorul Ion Costea de la Teatrul din Arad. Din vorbă-n vorbă... Cei doi n-au jucat niciodată împreună în timpul școlii. El a fost la clasa lui Jules Cazaban, ea la cea a Beatei Fredanov și Zoe Anghel-Stanca. Și iată-i acum, pe cei doi foști colegi, chiar așa, încercând să construiască un pod peste timp...

Un pod de sensibilitate și iubire, acesta este podul-pretext lângă care se întâlnesc două destine: un bărbat singuratic, trecut de 50 de ani, fotograf, artist în felul lui, pasionat de fotografierea tuturor podurilor din America, și o femeie trecută și ea de 40... așezată la casa ei, la ferma ei, cu bărbatul ei, cu copiii ei, cu grijile casei și ale familiei ei...

Destinul hotărăște ca cei doi să se întâlnească absolut întâmplător, să se simtă atrași iremediabil unul spre celălalt, să înceapă o scurtă, dar densă poveste de iubire, apoi să se întoarcă fiecare la viața lui... O asemenea poveste poate duce oriunde, e limpede. Întâlnirea lor poate să pară o aventură, un adulter, o fantezie, o simplă acuplare de plictiseală. Și totuși... în piesă ca și în roman, ca și în film, de altfel, ne aflăm în fața unei superbe întâlniri cu Dragostea însăși, cu visul, cu tinerețea, cu iluziile ce nu ne părăsesc nici o clipă. Trăim cu toții într-un univers dat, marcați de obișnuință și rutină, dar în fond trăim de multe ori, în paralel, o viață secretă, numai a noastră, în care nu încap grijile meschine ale cotidianului, unde ne visăm tineri, fără griji, îndrăgostiți, frumoși, fericiți.

Cei doi actori au, fiecare, o fișă artistică de invidiat. Irene a jucat roluri principale, nu puține, în piese de Shakespeare, Sartre, Cehov, Ibsen, a fost și o Mary Poppins minunată, într-un spectacol care s-a jucat mult la Timișoara; Ion Costea a jucat personaje râvnite de mulți actori, în piese de Schiller, Cehov, O'Neill, Arthur Miller.

Amândoi au jucat și dramă și comedie, deci se simțeau capabili să abordeze dificilele personaje ale acestei dramatizări.

Într-un cadru bine, parcimonios și elegant gândit de acest talentat artist care este Onisim Colta (se joacă pe două planuri – jos este locuința Francescăi, sus celebrul pod a cărui siluetă domină spațiul, pe laterale, locuri de întâlnire ale celor doi îndrăgostiți), spectacolul începe cu zgomotul neliniștit al unei ploii ce răpăie în perdeaua care acoperă scena. Efectul este excelent. La ridicarea cortinetei străvezii (artistul a lucrat cu materiale moderne, cu efecte plastice speciale), cei doi copii ai Francescăi – de-acum doi adulți – discută despre incinerarea trupului mamei lor. Fiica dă de *Jurnalul* mamei și... spectacolul poate începe. Cei doi frați privesc în mod diferit însemnările mamei lor: fiica este fermecată de povestea de iubire a mamei, de care habar n-au avut, în schimb, băiatul o judecă mai aspru, puțin gelos pe trecutul secret al mamei lor...

Întâlnirea celor doi nu are nimic spectaculos, dar simțim din privirile lor că amândoi realizează acel lucru esențial și anume că sunt fiecare jumătatea celuilalt și că, indiferent ce se va întâmpla, ei s-au găsit, în sfârșit, și nu vor mai putea fi despărțiți niciodată.

Întâlnire de gradul III a spus răsând un tânăr după spectacol, ca toți tinerii care iau peste picior, de teama ridicolului, asemenea povești de iubire.

Actrița se apropie de acest rol cu sfială, dar dovedește o sensibilitate și o simplitate a gestului dintre cele mai fericite. Nu e ușor să fi convingător în scenele de tandrețe, dar ea vorbește din priviri, gesturile mici, aparent neînsemnate, contribuind la conturarea personajului. Micuță, blondă, fără vârstă, Irene Flamann dovedește o energie nemăsurată, o încăpățănare cuceritoare, dar și o resemnare, o împăcare cu destinul ce i-a fost hărăzit. În ea însă dormitează, locuiește latent, un vulcan de iubire nedăruită, o dorință de a dăruia iubire, de a se dăruia... și când apare acest bărbat necunoscut, de fapt un „om care aduce ploaie“ și el, femeia aceasta simte brusc cum se transformă, simte că viața ei ar fi putut fi altfel, în ea ar fi încăput vise, flori, îmbrățișări tandre, bucurii simple de care n-a avut parte. Copiii ei sunt ușor contrariați: cum, mama lor nu l-a iubit pe tatăl lor cu care a trăit până la moartea acestuia, cum de s-a putut îndrăgosti așa de fotograf al acela care

a trecut întâmplător pe la ferma lor? Întrebări la care desigur nu vor putea răspunde decât, poate, la sfârșitul propriei lor vieți...

Actorii tineri Angela Petrean și Bogdan Costea (chiar fiul lui Ion Costea) joacă convingător cele două vârste ale copiilor, cu măsură, neîncercând nici un moment să umbrească sau să acopere partiturile protagoniștilor, înțelegând că dețin, aici, roluri de plan doi.

Ion Costea are o siluetă de invidiat, un glas plăcut, senzual, el rezolvă profesionist scenele dificile ale întâlnirilor cu femeia care l-a fermecat cu sufletul, mai mult decât cu trupul ușor ofilit; tehnic vorbind, totul este O.K. Ceea ce lipsește încă și însă din relația aceasta, recunosc, extrem de dificil de transpus scenic (în film prim-planurile au o contribuție substanțială) este acel fior pe care cei doi ar trebui să-l simtă, electrizati parcă de apropiere. Senzația de joc teatral biruie... Nu e un reproș, ci doar o observație, fiindcă nu știu cum altfel, decât regizoral, s-ar fi putut suplini absența reală a iubirii celor doi trecuți de prima tinerețe. De pildă, prin scene care să ni-i prezinte ca pe doi picați parcă, o vreme din altă lume, nebuni, excentrici, făcând gesturi pe care nu și le-ar recunoaște pentru nimic în lume a doua zi... ceva care să contribuie esențial la declanșarea incredibilei iubiri, nu a pasiunii de-o clipă. Fiindcă pentru amândoi, cum știm, această întâlnire a devenit cel mai important moment al unei vieți, ceea ce nu e deloc puțin...

Calmul din scenă însă are uneori aerul monotoniei, n-aș zice al plictiselii, fiindcă nici nu poate fi vorba de așa ceva, deși ar fi fost câteva momente care anunțau ruperea acesteia. Dar s-ar putea ca tocmai această aparent nespectaculoasă întâlnire să te pună pe tine, spectator, să meditezi la cele două moduri de a trăi liniștit, nespectaculos...cine știe ?

În rolul soțului, fermierul Richard Johnson, rol episodic, actorul Doru Nica joacă fin, fără excese de nici un fel și fără inutile îngroșări, un bărbat grăsuliu, fără grijă pentru sufletul femeii de lângă el, un om banal, ca mulți dintre soții acestei lumi, mulțumiți că femeia lor ține gospodăria, crește copiii, își vede de treabă. În rolul vecinei gureșe, băgărețe, Betty, Mariana Tofan Arcereanu a găsit câteva dintre datele esențiale ale unui rol ingrat, episodic, dar ea joacă sincer, secundând doi colegi pe care, desigur, îi stimează pentru îndelungata lor experiență scenică.

Muzica aleasă de Alexandra Gandi este poetică fără să fie dulceagă, ea contribuind mult la reușita acestui spectacol ce a fost, sigur, pe gustul publicului care a aplaudat îndelung și nu din complezență. Luminile speciale și efectele, nu puțin, aparțin lui Lucian Moga.

Costumele semnate de Oana Goia nu au nimic spectaculos (scenografa are la activ costume mult mai elaborate) ba, uneori, aș zice că nu o avantajează, mai ales pe Irene... Nu deranjează însă cu adevărat decât rochia aceea specială pe care o îmbracă Francesca la prima întâlnire cu Robert: aceea nu e o rochie oarecare, ci e Tinerețea însăși și ar fi trebuit, după părerea mea să fie ca o poezie, ca rochia *Primăverii* lui Boticelli. O rochie ce se duce apoi direct în cufărul cu amintiri dragi, alături de buchetul de flori uscate și de *Jurnalul* intim. Ceea ce am văzut însă, nu ne-a impresionat: o rochie demodată, neagră, cu buline mici albe, o rochie de băbuță...Ce vise nevisate, ce doruri înăbușite poate ascunde oare o rochie neagră cu buline albe?

Teatrul „Ioan Slavici“ din Arad – Poduri peste timp. Traducerea și adaptarea: Alexandra Gandi, după romanul *Podurile din Madison County* de Robert James Waller. Regia și ilustrația muzicală: Alexandra Gandi. Decoruri: Onisim Colta. Costume: Oana Goia. Light-design: Lucian Moga. Cu: Irene Flamann, (*Francesca Johnson*) Ion Costea, (*Robert Kinkaid*), Doru Nica (*Richard Johnson*), Angela Petrean (*Carolyn Johnson*), Bogdan Costea (*Michael Johnson*), Mariana Tofan Arcereanu (*Betty*). Data premierei : 10 februarie 2006.